

Triller

WENEN

De wereld houdt niet op met draaien. Een wereldreiziger is de eerste om dat te beamen. Hoewel men geen inspanningen gespaard heeft om al de gegevens in deze gids uitgebreid te testen en te actualiseren, is het niet uitgesloten dat je ter plaatse vaststelt dat bepaalde gegevens in deze gids toch al opnieuw gewijzigd zijn. We zouden het daarom bijzonder op prijs stellen als je ons op de hoogte brengt van eventuele wijzigingen, zodat we de eerstvolgende herdruk op een correcte manier kunnen aanpassen.

Dank bij voorbaat. Ons adres:

trotter

Uitgeverij Lannoo
Kasteelstraat 97
B-8700 Tielt

Uitgeverij Terra Lannoo
Papiermolen 14-24
NL - 3994 DK Houten

e-mail: trotter@lannoo.be

vertaling Mireille Peeters; 2016 Imago Mediabuilders

ontwerp Studio Lannoo

opmaak Imago Mediabuilders, Amersfoort

omslagfoto Lisa S./Shutterstock

oorspronkelijke titel Le Routard – Vienne

oorspronkelijke uitgever Hachette, Paris

directeur van de reeks en auteur Philippe Gloaguen

stichters Philippe Gloaguen en Michel Duval

hoofdredacteur Pierre Josse

adjunctredacteurs Benoît Lucchini en Amanda Keravel

redacteurs Olivier Page, Véronique de Chardon, Isabelle Al Subaihi, Anne-Caroline Dumas, André Poncelet, Marie Burin des Roziers, Thierry Brouard, Géraldine Lemauf-Beauvois, Anne Poinot, Mathilde de Boisgrollier, Alain Pallier en Fiona Debrabander

© Cartografie Hachette Tourisme

© Hachette (alle rechten voor vertaling, reproductie en bewerking gereserveerd voor alle landen), Nederlandse tekst Uitgeverij Lannoo nv, Tielt, 2017

www.lannoo.com

D/2017/45/166 – ISBN 978 94 014 4111 7 – NUR 512

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

Veelgestelde vragen	8
Wat je zeker niet mag missen	10
Praktische info	13
Aankomst en vertrek	13
ABC van Wenen	15
Festivals en feestdagen	16
Fietsen	16
Formaliteiten	18
Geldzaken	18
Internetadressen	19
Klimaat	19
Kortingskaarten	20
Noodgevallen	21
Nuttige adressen	21
Openbaar vervoer	22
Post	24
Rondleidingen	26
Telecommunicatie	26
Te voet	28
Toeristische informatie	29
Slapen	33
Eten	45
Beroemde Weense cafés	63
Iets drinken, uitgaan en naar muziek luisteren	71
Winkelen	85

De belangrijkste bezienswaardigheden	86
Het historische centrum	87
De Ring	123
Omgeving van de Ring	137
Schönbrunn	165
Te bezoeken als er nog tijd over is	175
Lijst van kaarten en plattegronden	185
Register	186

RONDLEIDINGEN

Met de fiets

■ **Pedal Power** (plattegrond G2, 21): zie eerder. Mei-sept., alleen na reservering. Rondleiding en huur van de fiets: € 29 per persoon (korting voor studenten en met de Vienna Card). Een leuke formule om Wenen te verkennen, overdag (vertrek om 10.00 u) of 's avonds (18.30 u).

Te voet

■ **Dritte-Mann-Tour**

☎ 4000 3033

W drittemanntour.at.

Vertrek bij het station Stadtpark (U4), uitgang Johannesgasse (detailkaart E4). Het hele jaar di. en vr. om 16.00 u. Duur: twee tot tweeënhalf uur. Reserveren aanbevolen. Prijs: € 18; kortingen. Kinderen tot 12 jaar niet toegelaten. Een heel originele manier om de stad te ontdekken, in de voetsporen van de Derde Man en Harry Lime, een symbolische film over Wenen. Op verzoek kun je deze tocht ook met de fiets maken.

Met een oude tram

■ **Vienna Ring Tram:** dag. 10.00-17.30 u. Vertrek bij de Schwedenplatz (detailkaart E3), in principe om het halfuur. Prijs: € 9 voor een volledige rondrit van 30 min; korting. Een stukje nostalgie aan boord van een gele tram uit 1929. Deze doet alle bezienswaardigheden aan: 13 haltes waar je kunt op- of afstappen. Tijdens de rit geeft een multimedia-installatie informatie in zeven talen.

Met de bus en de boot

■ **Vienna Sightseeing** (plattegrond E6): Weyringergasse 30 ☎ 71 24 68 30
W viennasightseeing.at.
Toegang via de Goldegasse 29. Deze maatschappij biedt diverse themarondleidingen aan met de bus. Ook een boottocht.

TELECOMMUNICATIE

Telefoneren

- **Vanuit België/Nederland naar Oostenrijk:** 00 + 43 + net- en abonneenummer.

Kies voor flexibiliteit met de hop on hop off-bus.

- **Vanuit Oostenrijk naar**

België: 00 + 32 + net- en abonneenummer.

- **Vanuit Oostenrijk naar**

Nederland: 00 + 31 + net- en abonneenummer.

- Opgepast: de 0 van het netnummer vervalt.

Noodnummers providers

Neem bij diefstal of verlies van je mobiele telefoon zo snel mogelijk contact op met je provider.

In België

- **Base – KPN Group Belgium**

☎ 0032 486 19 1999

🌐 base.be.

- **Proximus**

☎ 0032 475 15 60 30

🌐 proximus.be.

- **Telenet Mobile**

☎ 0032 15 66 66 66

🌐 telenet.be.

- **Mobile Vikings**

🌐 mobilevikings.com.

- Contactgegevens van andere operatoren vind je op [🌐 aanbieders.be/telefonie/operatoren](http://aanbieders.be/telefonie/operatoren).

In Nederland

- **Vodafone**

☎ 0031 654 500 110

🌐 vodafone.nl.

Sachertorte, chocoladetaart met een
fijn laagje abrikozenjam in het midden

Beroemde Weense cafés

De meeste Weense *Kaffeehäuser* zetten de traditie van de dubbele K (*Kaffee-Kuchen*) voort: de befaamde zoete pauze met een kopje koffie en een stuk taart of gebak. Natuurlijk zijn ze niet allemaal even beroemd als *Demel* of *Sacher*. Deze twee hebben op Oostenrijkse wijze een historisch compromis gesloten over de beroemdste taart van de stad: *Sacher* zou het 'originale recept' van de sachertorte hebben, maar *Demel* zou dan meer de 'authenticiteit' hebben bewaard. Veel gebabbel, ga gewoon rechtstreeks naar het buffet met het gebak en maak een keuze of probeer duidelijk te maken wat je wenst.

Hierna volgt onze keuze van het moment, maar je zult er onderweg beslist nog andere ontdekken. Uitstekende adressen die al een hele geschiedenis achter zich hebben: *Café Mozart* en *Café Schwarzenberg*. Ook vermeldenswaardig: *Hummel*, *Imperial* en *Dommayr*.

Het historische centrum

BRÄUNERHOF

(detailkaart D3, 161)

Stallburggasse 2.

Geopend ma.-vr. 8.00-20.30 u, za. 8.00-19.00 u en zo. 10.00-19.00 u. In principe wordt er in het weekend en op feestdagen klassieke muziek gespeeld van

15.00-18.00 u. Een authentiek *Kaffeehaus*. Populair, ouderwets en sfeervol. Thomas Bernhard kwam er graag; foto's getuigen van zijn aanwezigheid. Ruime zaal, behoorlijk oud en verweerd. Uitgebreid aanbod van kranten. Ontspannen en rustige sfeer. Hier neem je de tijd om te leven en na te denken. Veel gebak.

De belangrijkste bezienswaardigheden

Het historische centrum

De stad ontvouwt zich rond het **historische centrum** (*Innere Stadt*). Hier vind je veel monumenten die een bezoek waard zijn (musea, kerken, paleizen ...), allemaal dichtbij elkaar. Het is de plek die het meeste wordt bezocht door toeristen. Je kunt dit stadsgedeelte, dat bijna helemaal voetgangersgebied is, gemakkelijk te voet verkennen.

Rondom de kathedraal (detailkaart D-E2-3-4)

🔔🔔🔔 STEPHANSDOM

(detailkaart D-E3)

Stephansplatz, ☎ 515 52 30 54, 🌐 stephanskirche.at

📍 *Stephansplatz (U1 en U3). Geopend ma.-za. 6.00-22.00 u, zon- en feestdagen 7.00-22.00 u. Vrije toegang.* Een gotische spits in het hart van een barokke wereld. Dat wat overblijft, is zowel te danken aan een wonder als aan de goede wil van de mensen: de kathedraal (gebouwd in de 14de en 15de eeuw op de plaats van een romaans bouwwerk) liep al schade op tijdens de bezetting van de Turken in 1683 en tijdens de napoleontische oorlogen, maar de bombardementen van 1945 richtten de grootste vernielingen aan. Als je foto's uit die tijd ziet, besef je hoeveel moed en wilskracht de Weners hebben opgebracht om de kathedraal weer op te bouwen.

Uit de romaanse periode is de voorgevel met de Heidentorens en vooral het mooie middenportaal overgebleven. Op de zijgevels en de 15de-eeuwse, 137 m hoge zuidelijke toren – een meesterwerk

van Duitse gotiek – wemelt het van de pinakels. Aan de zijkant vind je de *Singertor*, een gotisch gebeeldhouwd portaal.

In de noordelijke toren, die nooit is afgemaakt, hangt de grootste klok van Oostenrijk: de Pummerin (bereikbaar met de lift; dag. geopend 9.00-17.30 u; toegangsprijs: € 5,50). Deze klok, die in 1951 werd gemaakt naar het model van de originele Pummerin van 1711, weegt 21 ton en heeft een doorsnede van 3,14 m.

De drukbezochte kerk is van binnen weelderig versierd. In het enorme schip staat, en dat is heel bijzonder, bij elke zuil een barok altaar.

Als je via de hoofdingang binnenkomt, zie je aan de rechterkant een gotisch baldakijn van 1510, met eronder de *Maagd van Pötsch* die, naar het schijnt, heeft geholpen om de Turken te verslaan in 1697. Daarnaast de *Singertor*, waardoor in de middeleeuwen de mannen de kerk binnenkwamen.

Bij de derde zuil aan de linkerkant bevindt zich een schitterende gotische kansel. De **zandstenen preekstoel** dateert van 1480.

In de **catacomben** staan urnen met de ingewanden van de Habsburgers (*alleen rondleidingen (in het Engels en het Duits): om het halfuur, ma.-za. 10.00-11.30 u en 13.30-16.30 u en zon- en feestdagen alleen 's middags. De rondleiding kost € 5,50*).

Links van het koor bevindt zich het indrukwekkende *grafmonument* van Rudolf IV, de Stichter genaamd. Ernaast een opmerkelijk, veelkleurig retabel: *Wiener Neustadt* (1447). Rechts van het koor imponeert de *graftombe* van rood marmer van Frederik III, toegeschreven aan Nicolas de Leyde.

Vanaf de **Südturm**, de zuidelijke toren, heb je een schitterend uitzicht over Wenen en omgeving. Daarvoor moet je eerst wel 343 treden via een smalle wenteltrap beklimmen, maar het is de moeite waard! *Dag. geopend 9.00-17.30 u. Toegangsprijs: € 4,50*.

Wie graag op schattenjacht gaat, kan dit doen in de kathedraal (in de westelijke galerij): de **Domschatz** (te bekijken boven deze van

Het postmodernistische Haas-Haus is een ontwerp van Hans Hollein.

het paleis). *Dag. geopend 9.00-17.00 u (zo. tot 13.00 u). Toegangs-prijs: € 5,50. Mooie collectie godsdienstige voorwerpen: monstransen, reliekkruisen, evangelieboeken, gotische schilderijen, grote crucifixen, retabels en enkele barokke kunstwerken. En centraal staat het befaamde portret van Rudolf IV uit de 14de eeuw.*

☒ • Achter de kathedraal, onder het prieel (bij mooi weer) op een verborgen plekje dat de Weners na aan het hart ligt (en iedereen als je er eenmaal hebt gegeten): **HAAS & HAAS (Stephansplatz 4)** ☎ **512 26 66**. *Geopend ma.-za. 8.00-20.00 u, zon- en feestdagen 9.00-18.00 u. Belegde broodjes ongeveer € 11, gerechten € 11-15).*

🍴 **HAAS-HAUS**
(detailkaart D3)

Precies tegenover de Stephansdom, aan het plein. Een modern gebouw van Hans Hollein, een van de grote jongens van het post-

modernisme in de architectuur. Hij werd in de jaren 1930 in Wenen geboren. Vreemd (en vaak bekritiseerd) contrast met de kathedraal. Subtiel spel van volumes. De ronde gevel aan de kant van de Graben gaat geleidelijk over in een glaswand om niet te overheersend te zijn naast de kathedraal. De bars en restaurantjes op de 5de verdieping hebben een mooi uitzicht op het plein, de daken en het godshuis.

📍 **MOZARTHAUS VIENNA** (detailkaart E3)

Domgasse 5, ☎ 512 17 91, 🌐 mozarthausvienna.at.

Dag. geopend 10.00-19.00 u. Toegangsprijs: € 11 (audiogids inbegrepen). Combinatiekaartje ('Wiener Museumsmelange') met naar keuze het 'Haus der Musik', het 'Jüdisches Museum' of het 'Kunst Haus Wien': € 18. In dit 17de-eeuwse gebouw woonde Mozart van 1784 tot 1787 (zijn enige nog bestaande woonhuis). Hier componeerde hij *De Bruiloft van Figaro*. Het gebouw is helemaal gerenoveerd en de 1000 m², verdeeld over vier verdiepingen, zijn nu volledig gewijd aan het werk, het leven en de omgeving van de componist.

Het bezoek begint op de derde verdieping, waar een uiteenzetting wordt gegeven van de tijd waarin Mozart in Wenen leefde. De tweede verdieping toont in beeld en geluid de opera-componist. Op een boeiende manier gepresenteerd, maar de echte liefhebbers komen niet helemaal aan hun trekken. Hetzelfde geldt voor het huis, dat iets te schoon en zielloos is.

Iets verder ligt de lieflijke **FRANZISKANERPLATZ** (detailkaart E4) met oude woningen en winkels en de **Franziskanerkirche** uit 1603. Let op de puntgevel, een zeldzaam voorbeeld van Beierse renaissancestijl. Interessant hoofdaltaar met trompe-l'oeil en fraaie orgelkast.

 WINTERPALEIS VAN PRINS EUGENIUS VAN SAVOYE
(detailkaart D4)

Himmelfortgasse 8, belvedere.at.

Dag. geopend 10.00-18.00 u. Toegangsprijs: € 9. Combinatiekaartje met het Oberes Belvedere, het Unteres Belvedere en het 21er Haus: € 23. Het voormalige winterpaleis van prins Eugenius van Savoye (1697). Heel brede, rijk bewerkte voorgevel met drie monumentale portieken. Het paleis werd gerenoveerd en biedt nu in zijn weelderig versierde feestzalen onderdak aan een tentoonstelling van hedendaagse kunst, afgewisseld met een voorstelling van werken die behoren tot het Belvedere. Zelfs als de lopende expositie jou niet echt kan boeien, moet je toch van de gelegenheid gebruikmaken om de 'Blauwe salon' te bezoeken, met op het plafond een fresco van Louis Dorigny, de 'Rode salon' met grote portretten van Jozef I, Karel VI en prins Eugenius op zijn paard, het 'Vergulde kabinet' met spiegels en de zaal van de Oorlogstaferelen waarin de grote overwinningen van de heer des huizes worden verteld.

- Vergeet twee straten verderop de **Annagasse** niet: elk huis is het bekijken waard, vooral nummer 8 (het Deybelhof) en nummer 14 (het huis 'met de blauwe karper').

  HAUS DER MUSIK
(detailkaart D4)

Seilerstätte 30, 516 48 50, hausdermusik.at.

Dag. geopend 10.00-22.00 u (laatste toegang om 21.30 u). Toegangsprijs: € 13; € 6,50 vanaf 20.00 u. Combinatiekaartje met het Mozarthaus Vienna, het Jüdisches Museum of het Kunst Haus Wien: € 18. Audiogids (€ 3). In het paleis van aartshertog Karel, waar in de 19de eeuw de oprichter van het Weens filharmonisch orkest woonde. Hoe ontstaat een geluid? Wat is muziek? Waarom

Haus der Musik, interactief museum over geluid en muziek

woonden zoveel beroemde musici in Wenen? Op dit soort vragen probeert het museum antwoord te geven, onder meer door middel van interactieve spelletjes. De eerste verdieping is gewijd aan de geschiedenis van het filharmonisch orkest, vanaf het moment van oprichting. Op de tweede verdieping mogen je oren actief meedoen in de *Sonosphere*, waar je je eerste ervaringen met geluid in de buik van je moeder herbeleeft, en in het *Instrumentarium* waar supergrote muziekinstrumenten worden getoond. De derde verdieping is een eerbetoon aan de Weense muziektraditie en de beroemde componisten en musici die bepalend zijn geweest voor de geschiedenis van de stad (Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Strauss en Mahler). Je kunt op deze verdieping zelf virtueel dirigent zijn van het Weens filharmonisch orkest! De vierde verdieping, de *Futuresphere*, gaat over de toekomst en het ontstaan van muziek. Door middel van bewegingen, aanrakingen en je stem kun je hier zelf muziek maken.

KAISERGRUFT

(keizerlijke crypte; detailkaart D4)

Neuer Markt, in de Kapuzinerkirche (kapucijnenkerk)

☎ 512 68 53 88, 🌐 kaisergruft.at.

Dag. geopend 10.00-18.00 u (laatste toegang om 17.40 u). Toegangsprijs: € 5,50. De toegang tot de crypte bevindt zich rechts van de deur van de kerk. Het is een paar minuten lopen van de pracht van de Hofburg naar deze crypte, waar het altijd een kille bedoening is geweest, maar waar het nu wat aangenamer is gemaakt met het oog op het aantal toeristen dat nog steeds toeneemt. De kerk behoort toe aan de kapucijnen, zoals de naam al zegt, en is in een uiterst sobere stijl gebouwd aan het begin van de 17de eeuw.

In de crypte werden vier eeuwen lang bijna alle leden van de keizerlijke familie begraven: twaalf keizers, vijftien keizerinnen, ooms, tantes, neven enzovoort. Ze hebben allemaal de Oscar voor de meest bombastische begrafenisplechtigheid gekregen. 140 doodskisten met de exclusieve resten van een hele dynastie, op een uitzondering na: die van de oppas van Maria Theresia. Zij wilde haar dicht bij zich hebben in het hiernamaals. Het zijn vooral praalgraven, uitgevoerd in de meest verbazingwekkende stijlen. Vooral in de eerste kamer (de *Karlsgruft*, aan het einde van de toegangstrap), waar tinnen doodskisten (ten minste tot aan het einde van de 18de eeuw) staan in een uitbundige rococostijl.

De volgende kamer vormt het hoogtepunt, met de kisten van **Maria Theresia** en **Franz van Lotharingen**, een waar monument gemaakt door beeldhouwer Balthasar Ferdinand Moll. Helemaal achteraan bevindt zich de crypte met de kist van keizer Franz-Josef (overleden in 1916) en die van keizerin Elisabeth (Sissi, vermoord in 1898).

